

Nieswoiste choroby zapalne jelit (NChZJ) są to przewlekłe schorzenia wywołane zaburzeniami odporności, do których zaliczamy przede wszystkim chorobę Leśniowskiego-Crohna i wrzodziejące zapalenie jelita grubego. Częstość występowania tych chorób w społeczeństwach krajów rozwiniętych stale wzrasta. W Polsce cierpi na nie około 50 000 pacjentów. Większość z nich to bardzo młodzi ludzie, których choroba istotnie ogranicza ich życie zawodowe i prywatne, a także wiąże się z dużymi nakładami finansowymi. Choroba objawia się biegunkami (nawet do 20 wypróżnień w ciągu doby, często w nocy) i silnymi bólami brzucha. Często dochodzi do rozwoju powikłań, jak ropnie i przetoki (nieprawidłowe połączenia różnych części jelit lub jelit ze skórą). Ponieważ leczenie konwencjonalne nie zawsze jest skuteczne, pacjenci przechodzą liczne operacje chirurgiczne. W ostatnich latach wprowadza się terapie biologiczne oparte na molekularnych aspektach zapalenia. Jednak i te leki u części pacjentów są nieskuteczne. Dlatego należy szukać czynników, dzięki którym moglibyśmy przewidywać efekty takich terapii. Jednocześnie mogą być one celem badań naukowych nad nowymi lekami. Do tej pory nie udało się znaleźć czynników, która pomogłyby przewidywać efekt terapii. Nieznana jest również przyczyna rozwoju tych chorób. Coraz częściej wspomina się o aspektach psychologicznych, które mogą być ważne w etiopatogenezie NChZJ. Chorobom tym często towarzyszą zaburzenia snu, reakcje depresyjne i problemy emocjonalne.

Sen to fizjologiczny stan, który wciąż pozostaje wielką zagadką dla naukowców. Wiemy jednak, że może on mieć duży wpływ na choroby związane ze zmianami odporności. Niestety, mechanizmy zaburzeń snu w NChZJ są słabo zbadane. Poznawanie podłoża molekularnego zaburzeń snu, czy czynników które mają udowodniony wpływ na jakość snu takich, jak depresja oraz ból może przyczynić się do poszerzenia wiedzy o osi mózgowo-jelitowej i wyjaśnić wpływ codziennego stresu na rozwój chorób jelitowych. Projekt ten zbada zaburzenia snu i mechanizmy, w jakich wpływa on na stan zapalny jelit, co pozwoli stworzyć bardziej spersonalizowane podejście do pacjentów z NChZJ. Zbadane zostaną neurotransmitery, czyli cząsteczki przekazujące informacje w organizmie, które są wydzielane przez komórki nerwowe (również te znajdujące się w przewodzie pokarmowym) i odpowiadają za nasz nastrój i rytm okołodobowy. Zbadanie ich może wyjaśnić te wątpliwości i stać się nowym celem terapeutycznym. Problemy ze snem są częstą dolegliwością zgłaszaną przez pacjentów w naszej praktyce, dlatego wierzymy, że wyniki tego badania pozwolą nam lepiej pomagać chorym w ich codziennej walce z tą ciężką i nie do końca jeszcze zrozumianą chorobą.